

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Diarienummer
2009-3090037

Projektnamn Trans-sam, TRANSnationell SAMverkan för ungas etablering i arbetslivet.	Diarienummer 2009-3090037
--	------------------------------

Slutrapport genomförande

Sammanfattning

Ge en sammanfattande beskrivning av projektidé och framkomna resultat.

Projektidén för Trans Sam har varit att göra mobilitet tillgänglig för alla, dvs för personer som har funktionsnedsättningar som begränsar deras förutsättningar att pröva en arbetsmarknadsinriktad vistelse i ett annat land. De målgrupper som har omfattats av projektet har varit unga med misstänkt eller konstaterad funktionsnedsättning. De funktionsnedsättningar som varit i fokus har bl a varit inlärningssvårigheter, läs- och skrivsvårigheter, neuropsykiatrisk problematik, osv.

Projektidén växte fram ur erfarenheter vi som projektägare fått genom andra projekt där ungdomar ur målgruppen prövat att genomföra praktik i andra länder där vi sett de positiva effekter detta inneburit för ungdomarnas möjligheter och utveckling att komma närmare den svenska arbetsmarknaden. Vi har också genom tidigare projekt sett och definierat svårigheter som målgruppen mött när de genomfört praktikperioder i andra länder.

Genom projektet Trans Sam har vi fått möjlighet att utarbeta och pröva en metod för förberedelse, genomförande och efterarbete som ger möjligheter för målgruppen att genomföra en praktikperiod utomlands.

Projektets resultat

- Redogör kortfattat för det problem och de behov som projektet avsåg att fokusera kring.
- Redogör för projektets ambitioner att göra skillnad, det vill säga hur lösa problemet på ett bättre sätt. Ta utgångspunkt i den eller de programkriterier (lärande miljöer, samverkan, innovativ verksamhet, strategisk påverkan) som projektet valt, men också där så är aktuellt hur aktiviteterna av transnationell och regionalfondskaraktär bidragit.
- Vilka resultat och förslag till goda lösningar har projektet lett fram till?
- Vilken påverkan och genomslag har projektet åstadkommit på individnivå, organisationsnivå och system- och strukturnivå?

PROBLEM OCH BEHOV

De problem och behov som fokuserades i ansökan var att ungdomar med funktionsnedsättningar som omfattas av olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder ofta återkommer i olika verksamheter i kommunerna. Ungdomarna riskerar att fastna i ett utanförskap. Behovet att pröva och utveckla ytterligare metoder för att stärka och stödja de arbetssökande unga var grunden för ansökan. Utifrån tidigare erfarenheter som projektägaren Activa haft av att ungdomar i målgruppen prövat att praktisera på arbetsplatser i andra länder där vi sett de mycket positiva effekter en sådan praktikperiod haft, såg vi möjligheten att med projektet Trans Sam utveckla en hållbar metod och ett stöd för att målgruppen skulle kunna genomföra praktik utomlands på ett genomtänkt och tryggt sätt.

LÄRANDE MILJÖER, deltagare

För att göra skillnad - lösa problemet på ett bättre sätt - har vi utvecklat LÄRANDE MILJÖER

för deltagarna

- i samarbete med de verksamheter hos samverkansparterna där deltagarna gjort förberedelser för arbetsmarknaden, sk. generella kompetenser. Det utvecklingsarbetet har gjorts genom att handledarna träffats för erfarenhetsutbyte i metodfrågor. Arbetet med OCN-metoden har bidragit till att synliggöra det vardagsarbete och lärande som genomförs hos samverkansparterna.
- genom utvecklingen av programplan och kursmoduler för kvalitetssäkring enligt OCN metoden för de tre stegen förberedelse för utlandspraktik, praktikperioden utomlands och utvärdering och uppföljning efter praktikperioden. OCN metoden har tillämpats för samtliga fyra praktikgrupper.
- förberedelse för den grupp som genomför praktiken har gjorts genom kursträffar.

Alla deltagare har erbjudits att arbeta enligt metoden. Kursmodulerna har legat till grund för arbetet för samtliga deltagare. Några har inte nått kriterierna för att nå OCN-poäng, främst för att man inte lämnat den dokumentation av lärandet som krävs för att få OCN-poäng. De höga siffrorna på andel som klarat modulerna i grupp 1 beror på att vi varit för generösa när vi rekommenderat OCN-poäng. Efter den första gruppens utlandspraktik har vi tillsammans med OCN reviderat hur vi ska hantera och bedöma resultaten (ett lärande vi utvecklat under projektet). I grupp 4 finns några eftersläntrare som vi förväntar oss att få in redovisningar från och vi kommer då att rekommendera OCN-poäng för dessa deltagare även om projektet har avslutats. De som nått resultat som gett OCN-poäng har varit:

Grupp 1,

- "Förberedelse inför praktik" fullföljdes för OCN-poäng av 10/10 deltagare
- "Kännedom om ett resmål inom EU" fullföljdes för OCN-poäng av 10/10 deltagare
- "Dokumentation och utvärdering" fullföljdes för OCN-poäng av 9/10 deltagare

Grupp 2,

- "Förberedelse inför praktik" fullföljdes för OCN-poäng av 6/7 deltagare
- "Kännedom om ett resmål inom EU" fullföljdes för OCN-poäng av 5/7 deltagare
- "Dokumentation och utvärdering" fullföljdes för OCN-poäng av 4/7 deltagare

Grupp 3,

- "Förberedelse inför praktik" fullföljdes för OCN-poäng av 5/7 deltagare
- "Kännedom om ett resmål inom EU" fullföljdes för OCN-poäng av 3/7 deltagare
- "Dokumentation och utvärdering" fullföljdes för OCN-poäng av 6/7 deltagare

Grupp 4,

- "Förberedelse inför praktik" fullföljdes för OCN-poäng av 6/8 deltagare
- "Kännedom om ett resmål inom EU" fullföljdes för OCN-poäng av 5/8 deltagare
- "Dokumentation och utvärdering" fullföljdes för OCN-poäng av 7/8 deltagare

LÄRANDE MILJÖER, samverkansparter och mottagare av projektresultat

Samverkansparterna har mötts i styrgrupp och i handledargrupp. I båda grupperna har uppföljningar gjorts av verksamheten där vi dragit slutsatser av de erfarenheter vi nått genom det praktiska arbetet i projektet. Fokus har varit att utveckla arbetssätt och metod för att genomföra praktikperioden utomlands för deltagarna. Här har deltagarnas synpunkter och handledarnas rapporter varit grunden för lärandet. Styrgruppen och projektledningen har med detta som underlag fattat beslut. Exempel på frågor som lyfts och som lett till beslut har varit att gruppens sammansättning med en blandning av ålder haft betydelse. En grupp med fördelning i ålder från 18 år till maximal ålder i projektet som var 24 år har gett mera stabilitet i gruppen jämfört med grupper som haft tyngden i ålder i det lägre ålderssegmentet.

Vi har också kommit fram till att deltagarna bör vara över 18 år, bl a på grund av hur vi valt att hantera tillgängligheten till alkohol. Diskussioner förekom i styrgruppen med önskemål från gymnasieskolan att ha ett totalförbud för alkohol, vilket man kom fram till var omöjligt eftersom uppföljning av ett sådant förbud var omöjligt. Där valde vi att se deltagarna som vuxna och myndiga individer med ett eget ansvar. I förberedelsearbetet har förhållningssättet till alkohol varit ett ämne man återkommit till.

Genom erfarenheter från deltagarna har vi också i förberedelsearbetet lagt stor vikt vid att arbeta med socioemotionell träning, deltagarna har fått "verktyg" för hur man kan hantera situationer och eventuella konflikter på fritiden och i boendet. Man har också arbetat med gruppens utveckling i att ta ansvar tillsammans.

LÄRANDE MILJÖER, utvärdering och uppföljning

Projektet har haft en utvärderare som arbetat enligt metoden lärande utvärdering. Utvärderaren har följt projektet sedan december 2009. Återkommande träffar har hållits med projektledningen, projektledare och handledare med ansvar för grupperna. Utvärderaren har också träffat styrgrupp, handledargrupp och deltagare. Utvärderaren har medverkat som moderator och processledare tillsammans med styrgruppen och vid utvecklingen av modellbeskrivningen. Modellen finns som grafisk bild i utvärderarens slutrapport, men går inte att överföra till det format som finns i projektrummet.

INNOVATIV VERKSAMHET

Enligt ansökan ska projektet skapa bättre kvalitet i arbetet med att förbereda unga med funktionshinder eller andra särskilda svårigheter för arbetsmarknaden. Detta har gjorts genom att dels arbeta i samverkansparternas ordinarie verksamhet där man fört in möjligheten att se mobilitet och praktik i ett annat land som en möjlighet för deltagarna. Metoder och resultat finns dokumenterade och kan presenteras genom t ex digitala media. De samverkansparter som ingått i projektet har fått erfarenheter av transnationellt arbete i allmänhet och erfarenhet av transnationalitet för målgruppen i synnerhet. För de deltagare som genomfört praktik i annat land har detta gjort stor skillnad i hur man som individ sett - och ser - sina möjligheter på en framtida arbetsmarknad.

FRÄMJA SAMVERKAN

De samverkansparter som fullföljt projektet har utvecklat samverkan under projekttiden. Av de som fanns från början har några försvunnit från projektet enligt orsaker som beskrivs under rubriken Deltagande aktörer i projektet. Förutom de kommuner som inte fullföljt projektet har företaget Tagarno lagt ner sin verksamhet i Sverige. Den svenska personalen har fortsatt samma verksamhet i ett nytt företag, Itakt, som fullföljt arbetet med analyser av läs- och skrivsvårigheter i deltagaregruppen. Arvidsjaurs kommun har fungerat som "bollplank" i metodutvecklingen. Regionförbundets roll planerades vara att medverka i arrangemangen kring spridningskonferensen. (Se avsnittet spridning och påverkan).

Syfte och mål med projektet

- Redogör för projektets syfte/projektmål, delmål och avsedda resultat.
- Vad har projektet uppnått i förhållande till mål och planerat upplägg? Redogör dels med kvantitativa mått, dels kvalitativt i form av till exempel erhållna kunskaper och förändringar i attityder, riktlinjer, beteende etc.
- Vilket lärande åstadkom ni i projektet såväl internt som externt?
- Redogör för orsaker till avvikelser i förhållande till planerad verksamhet i projektansökan och hur detta har påverkat projektbudgeten.

SYFTE OCH MÅL

Syftet har varit att skapa en modell för hur man minskar utanförskapet för unga arbetslösa eller långtidssjukskrivna med misstänkt eller konstaterad funktionsnedsättning (funktionshinderbegreppet har ändrats under projektiden) genom att förstärka processen till arbetsmarknaden med möjligheten till en praktik utomlands

DELMÅL 1

Under projektiden kommer 80 deltagare, 40 kvinnor och 40 män att ha varit deltagare i projektet.

Resultat: Under projektiden har 77 personer varit deltagare. Målet uppnått till 96,25 %.

Kommentar: Under projektiden har förändringar i regelsystemen genomförts som påverkat rekryteringsbasen av deltagare. Detta beskrivs under "Deltagande aktörer i projektet".

DELMÅL 2

Av 80 deltagare kommer 40, 20 kvinnor och 20 män att ha genomfört praktik i ett annat land. Fyra praktikperioder kommer att genomföras och varje period omfattar 10 deltagare, 5 kvinnor och 5 män.

Resultat: Fyra praktikperioder har genomförts. Målet uppnått till 100 %
Totalt deltagarantal som genomfört praktik har varit 32 deltagare. Målet uppnått till 80 %.
Av de som genomförde praktiken utomlands var 24 personer, 75 % män och 8 personer, 25 % kvinnor. Målet delvis uppnått.

Kommentar: I målgruppen finns en snedfördelning mellan kvinnor och män. Detta beskrivs i ansökan. I de verksamheter hos samverkansparterna som utgjort rekryteringsunderlag finns en övervikt av unga män. I arbetet har vi ansträngt oss för att stimulera kvinnor till deltagande. I den förberedande verksamheten har kvinnor funnits som senare inte genomfört praktiken. I något fall på grund av att deltagaren fått arbete, i något fall är orsaken till avhoppet okänd, deltagaren har inte gått att nå. Mot denna bakgrund upplever vi trots den ojämna könsfördelningen att deltagargruppen motsvarar fördelningen mellan kvinnor och män som funnits i rekryteringsunderlaget.

DELMÅL 3

Efter genomförd praktik fortsätter 18 kvinnor och 18 män att delta i verksamhet i hemkommunen för att fortsätta att söka arbete. Av dem som genomfört praktiken kommer samtliga att uppleva att man fått nya erfarenheter och ny kunskap som utvecklat dem som individer. (Målet omsatt i % ger 36 personer av 40, vilket är 90 %. Målet omsatt i förhållande till antalet som genomfört praktikperioden, 32 personer blir då att 28,8 personer fortsatt i verksamhet i hemkommunen)

Resultat: 32 personer har genomfört praktiken. Av dessa har 30, 93,75% fortsatt att söka arbete genom att delta i verksamhet i hemkommunen

Vid en uppföljning vid projektidens slut har

- 3 personer, 9,3% gått vidare till utbildning i Kom Vux eller på Folkhögskola
- 6 personer, 18,7% har gått vidare till anställning (fast anställning eller timanställning)
- 6 personer, 18,7% har fått praktik på företag
- 5 personer, 15,6% är fortsatt arbetssökande
- 8 personer, 25% håller på att avsluta gymnasieutbildning
- 2 personer, 6,2% har inte kunnat följas upp
- 1 personer, 3% har kombinerat utbildning och praktik
- 1 personer, 3% har fortsatt stöd från Activa.

Kommentar: Vid uppföljningen konstateras att många av deltagarna kommit vidare och närmare arbetsmarknaden. Av de som vi följt upp har samtliga fått, eller har fortsatt stöd från verksamheter i hemkommunen eller stöd av arbetskonsulent från Activa i anslutning till hemkomsten.

DELMÅL 4

Av deltagarna har 30 personer, 15 kvinnor och 15 män, 10 per år under projekttiden, genomgått scanning (screening) av läs- och skrivsvårigheter. Två personer ges screening och analys av eventuell dyskalkyli. Under projektet kommer 15 att få en djupare kartläggning för att tydliggöra ev. behov av tekniska hjälpmedel.

Resultat: Arbetet med screening för deltagare inleddes i en av projektets förberedande grupper. Samtliga 8 deltagare i gruppen hade haft svårigheter under skoltiden. Metoden innebar att hela gruppen informerades om vad en screening är och de möjligheter den kan ge för möjligheten till hjälpmedel och stöd i eventuellt fortsatt utbildning. Samtliga 8 tackade ja till erbjudandet. Tre av de 8 deltagarna behövde en fördjupad screening av läs- och skrivsvårigheter och en deltagare genomgick dyskalkyliscreening. Genom den screening som genomfördes gavs möjlighet till fortsatt utredning där man konstaterat och diagnostiserat dyslexi, vilket lett till att man fått tillgång till tekniska hjälpmedel för att kompensera den nedsättning som funktionshindret innebär. Den aktuella dyskalkyliscreeningen ledde till hjälpmedel som möjliggör studier för godkänt i matematik på gymnasienivå.

Kommentar: Bland deltagarna fanns flera som diagnostiserats med dyslexi. Utöver de redan kända fallen genomfördes screening i en grupp där deltagarna inte diagnostiserats. De kvantitativa målen har inte nåtts på grund av att en budgetändring/nedskärning var nödvändig då det fanns svårigheter med medfinansieringen. I samband med detta togs kostnader bort. Screening av läs- och skrivsvårigheter var en aktivitet som togs bort. Med den erfarenhet som finns från en grupp på åtta personer kan vi anta att läs- och skrivsvårigheter är relativt vanliga i målgruppen. Det visade sig också att det fanns hjälp att få för att minska svårigheterna för individen. Detta visar de effekter man kan nå genom att gå till botten med individens problematik och det hade varit intressant att kunna fullfölja projektets ambitioner på detta område.

DELMÅL 5

Samverkansparterna har utvecklat och testat en modell för att förbereda, genomföra och efterarbeta praktik utomlands för målgruppen. Man upplever att man vid projekttidens slut fått ökad kunskap, flera kontakter och deltar i nätverk med aktörer i andra länder jämfört med innan projektet.

Resultat: Modellen är utvecklad och prövad. Samverkansparterna som fullföljt projektet (se avsnittet Deltagande aktörer) har fått ökad kunskap, fått flera kontakter och deltar i nätverk med aktörer i andra länder.

DELMÅL 6

Activa ingår i ett Europeiskt nätverk för mobilitet.

Resultat: Activa är medlemmar i Yes Forum. Medlemmar är organisationer som arbetar med frågor som rör ungdomar i utsatthet.

DELMÅL 7

En spridningkonferens planerades.

Resultat: Kostnader för spridningskonferensen togs bort i samband med budgetändring. Projektet har arbetat med spridning med andra metoder där vi nått fler och bredare än vi skulle gjort med en egen spridningskonferens. (Se avsnittet spridning och påverkan)

Arbetsätt

Vad var ert huvudsakliga arbetsätt? Beskriv kortfattat vilka metoder, utbildningar och andra aktiviteter som användes. Vad i metoderna och aktiviteterna var det som gjorde skillnad, d.v.s. som ledde fram till det önskade resultatet? Beskriv eventuellt nya metoder eller material som tagits fram i projektet.

ARBETSSÄTT FÖR DELTAGARNA, METOD

Det som gjorde att vi nådde det önskade resultatet var

- engagerade handledare som arbetat med förberedelse, genomförande och individuellt stöd för deltagarna
- en pålitlig och kompetent samverkanspart i mottagarlandet
- öppenhet för att lyssna, vilja att utveckla och beredskap för förändringar i arbetsättet under projektets genomförande.
- förhållningssättet att låta deltagarna och deras förutsättningar, synpunkter och idéer vara centrala i arbetet

Arbetet med deltagarna är uppdelat i flera steg: de generella förberedelser som genomförs av samverkansparterna i deras respektive arbetsmarknadsverksamhet, den förberedande verksamhet som genomförts för de deltagare som förberetts för praktik utomlands, uppföljning och utvärdering efter genomförd praktik samt fortsatt jobbsökeri eller utbildning i den egna verksamheten.

Det första och det sista steget har genomförts av samverkansparterna med de metoder som används i respektive verksamhet.

I den verksamhet som varit inriktad på att genomföra praktik utomlands har OCN-metoden använts. Deltagarna har fått möjligheten att arbeta med tydliga mål och definierade läranderesultat för att nå OCN-poäng

OCN-moduler har utarbetats för "Dokumentation och utvärdering av utlandsvistelse" och "Förberedelser för utlandspraktik". Innehållet i modulen för förberedelse innehåller bl a kännedom om ett resmål inom EU med fakta om landet, historia, språk, kultu, handelsvaror, styr samt kunskap om EU. Avsnitt finns också om regler för pass och försäkring, hur man läser tidtabeller och bokar biljetter, betalningar, kontokort, valuta och telefonabonnemang. Packning utifrån årstid, klimat och arbetsplats. Skillnader mellan att vara turist och att bo i ett annat land. Ett avsnitt behandlar EU:s försäkringskort, SOS International, vaccinationer, medicin och bagage som förs över gränser, kontakt med anhöriga, oförutsedda händelser som strejk och naturkatastrof, sjukdom och särskild kost. Ett avsnitt tog upp italienska, användbara ord och fraser. I modulen för dokumentation och utvärdering behandlas dokumentationsmetoder som dagbok, foto och film. Att skriva en rapport, innehåll rubliker och utformning. Att jämföra skillnader och likheter som upplevts mellan hemlandet och resmålet.

Under projekttiden har innehållet under de olika avsnitten modifierats för att passa deltagarnas behov. Synpunkter från deltagarna, mottagarorganisationens erfarenheter och handledarnas förslag har beaktats i utvecklingsarbetet.

I genomförandet av utlandsvistelsen har två handledare följt gruppen på utresan och under den första praktikveckan. Handledare har funnits till hands när man kommit till rätta i boendet, vid de första besöken i affär för att handla till hushållet, för information om

kollektiva färdmedel och vid introduktion på arbetsplatsen.

Arbetsplatserna har tagits fram av vår samverkanspart CSCS (Centro Studie Cultura Sviluppo). CSCS har följt upp deltagarna under såväl praktik som fritid i Italien. Aktiviteter och utbildningsinslag har arrangerats under praktikperioden. Exempelvis studiebesök, italiensk matlagning och enkel språkintrouktion. CSCS har också haft kontakt med handledare i Sverige under de tre veckor då deltagarna varit på egen hand.

Handledaren för den gemensamma gruppen har följt deltagarna under resan och under den första veckan i praktiklandet. Den första veckan med svensk handledare på plats har ägnats åt introduktion på orten, på arbetsplatsen och i kontakterna med mottagande organisation. Innan handledaren återvänt till Sverige har uppföljande individuella samtal förts med varje deltagare. De återstående tre veckorna av praktiken har deltagarna genomfört på egen hand men med CSCS som kontakt. CSCS har förutom att ordna aktiviteter följt upp deltagarna och funnits till hands om behov uppstått.

I arbetet har vi mött kulturella skillnader i synen på målgruppen. Det synsätt som Activa och våra samverkanspartner har stått för har inneburit att vi arbetat för att deltagarna skulle få verktyg för ett så självständigt liv som möjligt. Det har inneburit att vi "släppt taget" och lämnat deltagarna med ett stöd som finns till hands i bakgrunden, men där man fått pröva att stå på egna ben, att klara vardagen med arbete, eget boende, att hantera sin egen ekonomi, transporter och fritid osv. Detta synsätt överraskade vår samarbetspartner i Italien som förväntat sig att handledare från Sverige skulle finnas på plats under hela praktiktiden. För att citera vår samverkanspartner som förskräckt uttryckte: "if you are in a wheelchair - you build a ramp...!" Ett helt riktigt konstaterande, men för den målgrupp som varit aktuell i Trans Sam måste rampen byggas in i varje individ.

I det transnationella perspektivet har vi lärt oss mycket om det positiva bemötande våra deltagare fått av medarbetare hos vår samverkanspart i Italien och hos de arbetsgivare och på arbetsplatserna där man fått praktikplaceringarna.

Metodarbetet som är grunden för ansökan har utvecklats som en modell för de steg som beskrivits ovan. Modellen finns dokumenterad i utvärderarens slutrapport.

Deltagande aktörer i projektet

Redogör för vilka aktörer (organisationer, företag, myndigheter) som ingick i projektet, samt vad de konkret bidrog med, både vad gäller engagemang, ekonomiska resurser och påverkansarbete. Redovisa dessutom arbete i projektgrupp, styrgrupp och/eller referensgrupp samt gruppernas sammansättning. Hur har grupperna fungerat?

I ansökan och vid projektstart var aktörerna:

- Activa, projektägare
- Karlskoga kommun
- Degerfors kommun
- Askersunds kommun
- Hallsbergs kommun
- Kumla kommun
- Hällefors kommun
- Ljusnarsbergs kommun
- Sydnärkes utbildningsförbund
- Försäkringskassan
- Arbetsförmedlingen

Grundtanken i projektet var att rekryteringsbasen av deltagare skulle vara de arbetsmarknadsverksamheter som pågick i kommunerna. Där var avsikten att breda grupper av deltagare i respektive kommun och verksamhet skulle förberedas för arbetsmarknaden i

den ordinarie verksamheten. Ur den gruppen skulle sedan deltagare erbjudas praktik utomlands.

Under inledningen av projektet uppstod svårigheter att samla det deltagarunderlag som planerats i förprojektet. I Ljusnarsberg och Askersund fanns annan verksamhet som målgruppen slussades till. Hallsberg bedrev sin arbetsmarknadsverksamhet för målgruppen i samarbete med Kumla kommun. Degerfors bedrev sin verksamhet i samarbete med Karlskoga. I inledningen av projektet etablerades också Arbetsförmedlingens förändrade arbetssätt med kompletterande aktörer. Detta påverkade möjligheterna särskilt i Karlskoga-Degerfors.

Hällefors hade verksamheten knuten till en ungdomscoach. I en omorganisation i kommunen togs tjänsten som ungdomscoach bort. Försök gjordes att få till stånd samarbete med utbildningsförvaltningen för att fullfölja projektet men detta avvisades av kommunen. Hällefors försvann som samverkanspart under sommaren 2010. Deltagare har också rekryteras från Activas arbetskonsulenter.

Kvar som aktiva aktörer fanns Karlskoga (med Degerfors), Kumla (med Hallsberg), Hällefors och Sydnärkes utbildningsförbund, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Genom Activas verksamheter har deltagare från andra kommuner men med ersättning och uppdrag från Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan kunnat delta.

Myndigheternas engagemang i projektet har varierat. Försäkringskassan har följt projektet och deltagit i styrgruppen under hela projektiden.

Arbetsförmedlingen fanns med som aktiv part och deltog i styrgruppen i inledningen av projektiden. Närvaron i styrgruppen minskade under den senare halvan av projektet för att i slutet helt upphöra.

Det fanns också en del svårigheter med kollisioner mellan Arbetsförmedlingens syn på vilka som kunde vara deltagare i projektet utifrån AF:s regelverk. Ett exempel var en gruppverksamhet som genomfördes för målgruppen av Activa. Uppdraget som Activa fått var en åtgärd som betalades av Arbetsförmedlingen med nationella pengar. Där fanns deltagare från både Försäkringskassan och från Arbetsförmedlingen. Försäkringskassan godkände att deltagarna ingick i projektet och kunde nyttiggöra sig av de aktiviteter som erbjöds, bl a screening av läs- och skrivsvårigheter och erbjudande om att få möjlighet till praktik utomlands. Medfinansiering med deltagarnas ersättningar fullföljdes för de deltagare som anvisats från Försäkringskassan.

Deltagare med ersättning kunde inte skrivas in i projektet med motiveringen från arbetsförmedlingen att man inte kunde delta i två projekt, datasystemet hos AF kunde inte ta emot projektkoden för ESF-projektet samtidigt som man hade en kod för det uppdrag som getts till Activa. Deltagarnas dagersättningar kunde då inte användas för medfinansiering. Det har också funnits problem att få formella beslut på deltagande i projektet för personer som anvisats från AF. Enskilda handläggare har inte haft kännedom om hur besluten ska utformas, vilka blanketter som ska användas och hur man får fram projektkoden för att deltagarna ska komma in i systemet för medfinansiering. Projektledningen har varit ute på Arbetsförmedlingar för information till enskilda handläggare som haft deltagare som aktualiserats av Activas arbetskonsulenter. Detta är ett stort problem då flera kommuner och flera arbetsförmedlingskontor med enstaka deltagare är involverade i ESF-projekt.

I projektet har två strukturerade grupper arbetat: Styrgrupp och handledargrupp.

Styrgrupp

Representanter på chefsnivå för aktörerna har utgjort styrgrupp för projektet. Styrgruppen har träffats två - tre gånger per termin under det första projektåret för att träffas med längre mellanrum under den senare halvan av projektiden. De verksamheter som aktivt rekryterat

deltagare till praktik har varit Sydnärkes utbildningsförbund, Kumla AME där också deltagare från Hallsberg funnits. Karlskoga AME har deltagit i styrgruppen och försökt att rekrytera deltagare men inte nått den ambitionen på grund av att de deltagare som kommit till verksamheten har varit för gamla för att delta. De som skulle kunnat komma ifråga har anvisats till kompletterande aktörer. Hällefors kommun var under tiden man deltog i projektarbetet representerad av ungdomscoachen vilket kan sägas var problematiskt eftersom den personen inte hade mandat att fatta beslut utan lyssnade av mötena och inte bidrog aktivt.

De aktörer som haft deltagare i projektet har varit medvetna om den svaghet som funnits i medfinansieringen på grund av de låga dagersättningar som deltagarna haft. Istället för den planerade rekryteringsgrunden från Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan med de ersättningar detta skulle inneburit för medfinansieringen har de rekryterade deltagarna uppburit försörjningsstöd eller studiestöd. Då representanterna i styrgruppen sett nyttan för deltagarna har man aktivt medverkat att bidra med personaltid för att medfinansieringen skulle räcka för att genomföra projektet.

Handledargrupp

De handledare som arbetat direkt med deltagare har träffats återkommande för att planera inför praktikperioderna, diskutera erfarenheter från den förberedande verksamheten, deltagarnas återkoppling efter genomförd praktik och uppföljningen. Handledargruppen har arbetat mycket aktivt med att ge sina tankar och erfarenheter kring utvecklingen av metoden för genomförande av praktikperioden.

Tack vare det engagerade arbete som handledarna stått för har lärandet i projektet utvecklats och tillvaratagits i respektive organisations vardagsverksamhet.

Jämställdhetsintegrering

Redogör för hur ni arbetat med jämställdhetsintegrering i ert projekt. Relatera till projektplan och utmaningar under arbetets gång.

I ansökan finns beskrivet under avsnittet Jämställdhetsintegrering att fördelningen mellan kvinnor och män i målgrupperna kan ha en överrepresentation av unga män i gruppen med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och en överrepresentation av unga kvinnor i gruppen med självskadebeteende och/eller ätstörningar.

Rekryteringen av deltagare har gjorts genom de lokala arbetsmarknadsverksamheterna och genom Sydnärkes utbildningsförbund Alléskolan, gymnasiets individuella program vilket i någon mån påverkat sammansättningen av deltagargrupperna.

I målbeskrivningen i ansökan finns kvantitativa mål beräffande deltagarantal och fördelningen mellan kvinnor och män. I delmål 1 finns ambitionen att av 80 deltagare ska 40 vara kvinnor och 40 vara män. Totalt har deltagarantalet varit 77 unika deltagare.

Fördelningen mellan kvinnor och män har varierat under projekttiden. Under två månader, december 2009 och maj 2011 har fördelningen varit 50/50 mellan kvinnor och män. I genomsnitt har andelen män varit 65 % under projekttiden. Under augusti 2011 var andelen kvinnor 56 % och under mars 2011, januari och februari 2012 var andelen män 83 %. Genomsnitt antal samtidigt pågående deltagare var 14 per månad. Med ett så begränsat deltagarantal blir en person en förhållandevis stor procentuell andel varför svängningen i procent blir förhållandevis stor. Som exempel på detta kan nämnas att i februari 2012 fanns 6 deltagare inskrivna, varav fem var män, vilket motsvarar 83 %. Under 12 av 30 projektmånader är fördelningen mellan kvinnor och män inom fördelningen 40/60.

I den förberedande verksamheten har under avsnittet Arbetsmarknadskunskap

jämställdhetsfrågor diskuteras. Deltagarna har definierat yrkesområden som ses som "manliga" eller "kvinnliga" och utifrån den definitionen har man fört samtal om yrkesval utifrån ett jämställdhetsperspektiv. De praktikplatser som stått till förfogande för praktik har inte haft en tydlig könsprofil, t ex plantskola, restaurang, hotell eller park. Samtliga praktikplatser har varit öppna för att ta emot såväl kvinnor som män. Arbetsplatsanalys och matchning mellan arbetsplats och deltagare har därför gjorts utifrån önskemål och lämplighet i förhållande till deltagarens funktionsnedsättning. Inom samtliga områden har såväl kvinnliga som manliga deltagare praktiserat.

Vi har arbetat med att stimulera kvinnor till deltagande. I den förberedande verksamheten har kvinnor funnits med som senare inte påbörjat och genomfört praktiken. I något fall har detta berott på att deltagaren fått arbete, i något fall är orsaken till avhoppet okänd, deltagaren har inte gått att nå för uppföljning.

I metoden finns handledare som svarar för förberedelse inför praktikperioden och handledare som följer deltagarna till praktiklandet och stannar för introduktion den första praktikveckan. Vi har under de fyra genomförandeperioderna haft som krav att de två handledare som följt deltagarna skulle vara en kvinna och en man. Detta har av deltagare lyfts fram som positivt i utvärderingar. Deltagarna har nämnt att det finns ämnen som man har lättare att ta upp med någon av ett bestämt kön.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Redogör för hur projektet arbetat för att förverkliga visionerna vad gäller tillgänglighet i projekt. Relatera till projektplan och utmaningar under arbetets gång.

Grundtanken i projektet är att skapa tillgänglighet till mobilitet och fri rörlighet för målgruppen unga med misstänkt eller konstaterad funktionsnedsättning. Fokus har lagts på unga män och kvinnor som haft svårigheter i skolan, har bristande eller oavslutad skolutbildning. Orsaker till detta kan vara t ex läs- och skrivsvårigheter, inlärningssvårigheter, misstänkt eller konstaterad ADHD, Asperger, autismliknande tillstånd eller neuropsykiatrisk problematik.

Projektet har arbetat med att utarbeta en metod för stöd till personer i målgruppen för att de ska kunna genomföra en praktikperiod i ett annat land.

De delar i projektet där vi arbetat med metodutveckling utifrån målgruppens särskilda behov har varit:

Förberedelse inför praktikperioden

- inför och under resan
- eget boende
- ekonomi
- arbetsplatsen
- fritiden
- konflikthantering

Under praktikperioden

- handledarnas stöd och introduktion
- empowerment genom att handledarna lämnat över stödet till vår samverkanspart

- dokumentation

Återkomst

- hemresa på egen hand
- reflektion över upplevelser

OCN-moduler har utvecklats för de tre faserna. OCN-modulerna är utformade för att fungera för målgruppen. Modulerna har justerats under projektiden då de första modulerna som användes för grupp 1 var alltför omfattande. Den dokumentation som krävs för att OCN-intyg ska kunna utfärdas har anpassats till målgruppen.

Några har skrivit rapporter utifrån sin förmåga. De flesta rapporterna har kompletterats med bildmaterial. Någon deltagare som haft svårt att skriva och strukturera materialet har redovisat genom dagboksanteckningar. Någon deltagare med mycket stora svårigheter att skriva har intervjuats av handledaren som skrivit ner det deltagaren förmedlat med deltagarens egna ord.

För deltagare med uttalade läs- och skrivsvårigheter har screening genomförts. Totalt har åtta deltagare genomgått individuell screening.

Regionala prioriteringar

Redogör för de eventuella regionala prioriteringar som ni arbetat med.

Inga regionala prioriteringar lyfts fram i ansökan, varför vi inte heller arbetat med detta perspektiv.

Spridning och påverkansarbete

Redogör för hur ni arbetat med spridning och påverkansarbete.

- Vilka personer/organisationer har ni riktat er till?
- Hur kan projektets idéer och erfarenheter omsättas i annan verksamhet?
- Vilka ytterligare insatser för påverkansarbetet skulle behövas för att nå dit ni vill? Vem/vilka bör göra det?

SPRIDNING OCH PÅVERKAN, PERSONER OCH ORGANISATIONER

I den ursprungliga ansökan fanns budgeterat och planerat för en spridningskonferens under hösten 2011. Då vi varit nödgade att ansöka om, och få godkänt för budgetändringar på grund av svaghet i medfinansieringen är spridningskonferensen en kostnad som vi tagit bort. Vi har istället valt att sprida projektets resultat med andra metoder:

- medverkan vid en konferens arrangerad av ESF-rådet Småland och Öarna ca 40 deltagare med målgruppen presumtiva sökande
- medverkan vid en konferens arrangerad av ESF-rådet Östra Mellansverige i Västerås, ca 20 deltagare
- medverkan vid tre konferenser arrangerade av ESF-rådet Östra Mellansverige i Örebro, ca 20 deltagare/konferens (ca 60 deltagare)
- medverkan vid ESF-dagen i Örebro arrangerad av ESF-rådet. Nationell konferens
- medverkan vid Ungdomsstyrelsens Rikskonferens
- medverkan i Radio Örebro
- deltagande i tävling om bästa idé arrangerad av Örebro Promotion. Tävligen presenterades på Promotionbåten med ca 1100 deltagare, företag och offentlig sektor med i huvudsak chefer och beslutsfattare. Projektet var ett av tre projekt som gick vidare till finalen. Finalisterna

presenterades från scenen under avslutningsseminariet på båten. Finalen hölls på Örebrogalan med ca 500 deltagare där projektets presenterades från scenen.

- presentation av projektet på seminarium i samband med generalförsamlingen i Yes Forum. Ca 20 deltagare som representerade verksamheter i olika EU-länder som arbetar med ungdomar som riskerar utanförskap.
- presentation av projektet vid avslutningskonferens av projektet Europemobility arrangerad av vår samverkanspartner i Italien CSCS.
- deltagit i seminarium arrangerat av temagruppen Unga i arbetslivet
- träffat expertgruppen i Unga i arbetslivet
- medverkat vid Activas Rikskonferens, ca 40 deltagare. Nationell konferens
- medverkat vid möte med Arbetsförmedlingens planeringsmöte om möjligheten till nationellt projekt hos AF med fokus på mobilitet och transnationalitet. Förutom representanter från Arbetsförmedlingen deltog Internationella Programkontoret och en representant från Tyska ESF-rådet och deras IDA-projekt
- en träff har hållits med ett tyskt IDA-projekt om möjligheten att ta emot deltagare från Tyskland. Metoden för arbetet diskuterades.

Medverkan vid de konferenser som arrangerats av ESF-rådet har resulterat i att projekt kontaktat Activa för vidare information.

ESF-projektet Våga Välja Väg i Flen har gått in i ett närmare samarbete med Trans Sam för att lära hur man kan arbeta med transnationalitet för deltagare. Vid de två sista praktikperioderna gavs två deltagare per gång möjlighet att delta i praktiken. Våga Välja Väg har arbetat tillsammans med handledare i Trans Sam.

Alma Folkhögskola och Motala har gjort egna studiebesök då vi informerat om och diskuterat vår metod som utvecklats under Trans Sam.

Sammanfattningsvis kan sägas att vi upplever att vi nått flera och bredare med projektets erfarenheter genom att delta vid aktiviteter och arrangemang som anordnats av andra jämfört med om vi kulle ha bjudit in till ett spridningsseminarium i egen regi. Deltagare i de olika konferenserna och arrangemangen har varit såväl personer i målgruppen som beslutsfattare på olika nivåer.

PROJEKTETS ERFARENHETER I ANNAN VERKSAMHET

Projektets erfarenheter kan omsättas i annan verksamhet genom att använda den metod vi utvecklat. De hinder som kan finnas är dels de ekonomiska förutsättningarna för att genomföra de tre stegen förberedelse, genomförande och utvärdering av praktikperioden. Ett sätt att arbeta vidare kan vara att "paketera" hela processen till en åtgärd med ett fast pris som kan avropas, avtalas om eller köpas upp av verksamheter med behov av att förstärka möjligheterna till utveckling med inriktning på arbetsmarknaden och ett eget liv för målgruppen unga med misstänkt eller konstaterad funktionsnedsättning.

YTTERLIGARE INSATSER FÖR PÅVERKAN

Vi har i projektarbetet stött på en del hinder. Det har hos en del beslutsfattare och handläggare funnits tveksamhet till nyttan med att erbjuda och genomföra praktik utomlands för den specifika målgruppen. Det har ibland handlat om tilltron till deltagarnas förmåga, men också ifrågasättande av kostnader i förhållande till effekt och allmänt om "nyttan" med åtgärden. De resultat som vi sett hos deltagarna gör att vi är fullständigt övertygade om såväl nytta som kostnadseffektivitet och att man med ett genomtänkt stöd och goda samverkanspartner i mottagarlandet får stort utbyte av åtgärden.

Det handlar om att i alla led försöka påverka attityder till funktionsnedsatta och deras rätt och möjlighet att utvecklas som andra.

Vi kan som projektägare bidra med den kunskap och erfarenhet vi fått genom projektet. Vi står till förfogande för att medverka till ytterligare spridning och påverkan i myndigheter och organisationer. Vi har inte verktygen för att nå andra beslutsfattare än de som finns på lokal och regional nivå.

Activa är medlemmar i Yes Forum som arbetar med påverkan på Europeisk nivå, EU nivå, där vi kommer att fortsätta vårt påverkansarbete. Exempel på ett sådant arrangemang hålls i oktober i Berlin 2012 där vi ska utarbeta ett dokument om Ungdomsfattigdom som ska överlämnas till EU-kommissionen.

Information om Trans Sam och mobilitet gavs i maj 2012 till en grupp från Frankrike som besökte OCN Sweden AB i Stockholm

Activa har sökt och beviljats ett projekt inom ramen för Leonardo da Vinci, Transfer of Innovation, där vi arbetar på temat Mobility for all. Projektet bygger på erfarenheter och kunskap som utvecklats i TRans Sam. I det projektet finns partners från Italien, Nedreländerna och Spanien, samt Yes Forum

Extern utvärdering

Redogör för hur den externa utvärderaren (om det är aktuellt) konkret bidragit i projektarbetet. Vilket stöd har det varit för projektledningen och hela projektet?

En extern utvärderare har följt projektet. Utvärderare valdes genom upphandling där metodbeskrivningen var det tyngsta argumentet för val av utförare. Följeforskning var ett krav i vår upphandling. Till utvärderare valdes European Minds med Gunilla Backman som utvärderare.

Utvärderaren och projektledaren har träffats regelbundet under projekttiden. Kontakt har också hållits via telefon och e-post.

Rollen som projektledare är ett ensamarabete. Utvärderaren har varit ett värdefullt bollplank till projektledningen.

Genom att man haft möjligheten att sätta ord på frågeställningar som kommit under projekttiden har det bidragit till att man ser frågorna i ett nytt ljus. Genom samtalen med utvärderaren har projektledningen tydligt kunna se när olika sidospår dykt upp och utvärderaren har ställt frågor som gjort att projektet kommit "på banan" och styrt mot projektmålen.

Utvärderaren har också bidragit och medverkat i styrgruppens arbete och vid byggande av samverkansmodellen.

Förutom att ha mött styrgruppen har utvärderaren deltagit i träffar med handledargruppen.

Utvärderaren har också träffat deltagare i gruppaktiviteter.

Att arbeta med metoden följeforskning har varit värdefullt för utvecklingen av projektet. Metoden gör att projektledningen får stöd i att under hela projekttiden ha fokus på målen.

Egenutvärdering

Redogör för hur ni själva arbetat med att utvärdera ert arbete. Vilket stöd har det varit för projektledningen och hela projektet?

Projektet har varit ett utvecklingsprojekt för att utveckla och pröva en metod. I varje steg av projektet har deltagare, handledare och styrgrupp diskuterat, värderat och dragit slutsatser av erfarenheter för det föregående steget i projektet.

Huvudfokus på egenutvärderingen har varit att analysera hur metoden fungerat för deltagarna. Värdering har gjorts av helheten och av delarna.

Egenutvärderingen har lett till beslut som utvecklat arbetssättet och därmed också påverkat resultatet av projektet.

Exempel på detta är utvecklingen av de förberedande träffarna och återträffarna efter hemkomst

Grupp 1 genomförde 6 halvdagsträffar och 1 halvdags återträff,
Grupp 2 genomförde 8 heldagsträffar och 2 halvdags återträffar,
Grupp 3 genomförde 5 heldagsträffar och 2 heldags återträffar
Grupp 4 genomförde 5 heldagsträffar och 2 heldags återträffar

Innehållet i träffarna har varit föremål för diskussion och egenutvärdering i handledargruppen där man justerat innehållet på punkter man sett som utvecklingsområden. Ett sådant område var att efter den första gruppen föra in ett större inslag av utveckling av gruppens sammanhållning och inbördes samverkan. Socioemotionell träning infördes också för att ge deltagarna verktyg för att hantera olika situationer man kunde ställas inför under praktikperioden

Ett annat exempel där metoden diskuterades var hur vi skulle se på de olika synsätten vi och mottagarorganisationen hade på stödet för deltagarna i förhållande till utvecklingen av deltagarnas utveckling av empowerment där vi kom fram till att vi stod fast vid vår uppfattning och respekterades för den av vår samverkanspart.

Frågan om förhållningssättet till alkohol under praktikvistelsen var föremål för diskussion och egen utvärdering och riskanalys. Vi enades om att genom information och bearbetning i den förberedande verksamheten ha alkoholfrågan som ett återkommande inslag istället för att försöka arbeta med förbud.

Resorna har organiserats så att handledarna följde gruppen på utresan och fick genomföra hemresan i grupp men utan handledare. Ett problem vi upptäckte som vi inte hade förberett deltagarna för var hur man hanterar flygförseningar och bagage som inte kommer fram samtidigt som man själv kommer till slutdestinationen. För att överbrygga svårigheter ordnades med transfer från flygplatsen till hemorten på ett sätt så att man inte riskerade att missa anslutningar på grund av flygförsening.

Kommentarer och tips

Vilka tips skulle Du vilja delge framtida projekt? Vad gick bra och varför? Vad gick mindre bra och varför?

Det första, största och viktigaste vi kan förmedla till framtida projekt är att verkligen använda möjligheten till transnationalitet i projekten. Det transnationella perspektivet vidgar horisonten och tillför mycket ny kunskap till såväl projektledning som till deltagare.

Huvudsyftet med projektet - att utveckla en metod - gick bra. Skälet till att vi lyckades var att vi under hela projektet analyserade, värderade och vågade ändra arbetssättet.

De svårigheter vi stött på har varit av administrativ karaktär där medfinansieringen varit ett ständigt återkommande problem. Problemen har berott på att regler för målgrupperna förändrats under projekttiden. I den processen har vår handläggare varit ett stöd och en resurs som sett till innehållet i projektet och nyttan av projektresultaten och medverkat till att arbeta med t ex budgetändringar för att projektet skulle kunna fullföljas.

Diarienummer
2009-3090037

De tips som kan förmedlas är att under hela projekttiden se de möjligheter till stöd för projektets utveckling som finns hos handläggare hos ESF-rådet och den resurs som följeforskaren utgör. En fullständig öppenhet om projektets glädjämnen och bekymmer leder till ömsesidigt förtroende mellan alla parter som är till gagn för projektets utveckling och genomförande.

Kontaktpersoner

Vilka personer kan den som är intresserad av ytterligare information kontakta?

Ulla Berg (tom juni 2013), ulla.berg@s-activa.se

Åsa Engström, asa.engstrom@s-activa.se

Örjan Samuelsson, orjan.samuelsson@s-activa.se